Közgazdászképzés Szegeden

Új tudományággal gyarapodik megyénkben a felsőfokú oktatás. Február 3-án megkezdi működését a *Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem szegedi kihelyezett tagozata*, ahol *esti tagozatos* oktatási rendszerben 29 első éves Csongrád megyei illetőségű *ipari tervező-szervező szakos* közgazdászjelölt folytatja tanulmányait. Az új felsőoktatási intézményről *Balog Istvántól*, a tagozat vezetőjétől kértünk tájékoztatást.

— *Milyen céllal, hogyan jött létre a tagozat?*

— A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem szegedi kihelyezett tagozatát elsősorban Csongrád megye közgazdász, szakemberutánpótlása biztosításának mind sürgetőbb igénye hívta életre. Az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának megbízásából a Magyar Közgazdasági Társaság Csongrád megyei Szervezete 1977 júliusában a megye közgazdasági végzettségű munkavállalóival és ilyen végzettséget kívánó munkahelyeivel kapcsolatos felmérést végzett. Ebből kiderült, hogy megyénkben a munkáltatóknak 1990-ig a jelenleginél 31 százalékkal több közgazdasági végzettségű szakemberre lesz szüksége. A felmérés szerint a következő tizenkét évben kiképzendő és munkába állítandó 473 közgazdász, akiknek 45 százaléka ipar szakon, 17 százaléka pénzügyi szakon, 13 százaléka mezőgazdasági szakon, 25 százaléka pedig más szakokon kívánatos, hogy szakképesítést szerezzen. Ezek az igények indokolták azt, hogy megteremtődjék a közgazdászok képzésének helyi lehetősége, aminek keretében később majd a Bács és Békés megyeiek számára is biztosíthatjuk a szakképzést.

— *Az oktatás személyi és tárgyi feltételei?*

— A tagozat a József Attila Tudományegyetem közreműködésével végzi tevékenységét. A JATE szakemberei matematikát, politikai gazdaságtant, a számítástechnika alapjait és gazdaságtörténetet oktatnak. Más szaktárgyak előadói pedig a Közgazdaságtudományi Egyetemről járnak le a hétvégeken tartandó órákra. A tárgyi feltételeket a megyei és városi tanácsok és a szegedi tudományegyetem biztosítják, az oktatás a Bolyai-épületben kezdődik. A 29 első éves oktatása mellett valószínűleg mód nyílik arra is, hogy az egyetem megyénkben lakó felsőbbéves hallgatói számára rendszeresen konzultációs lehetőségeket teremtsünk, további felvételi vizsgára való előkészítést szervezzünk. Az első csoportok számára — összlétszámuk 200 fő — a felvételi előkészítés már meg is kezdődött.

— *Kik és hogyan jelentkezhetnek?*

— Az ötéves képzési idejű ipari tervező-szervező szakra jelentkezhetnek azok a munkaviszonyban álló dolgozók, akik a szükséges előképzettséget — érettségi, illetve oklevél — a jelentkezés évét megelőző évben, illetőleg korábban szerezték. Újabb diploma megszerzése céljából csak a képzés szakirányának megfelelő munkaterületen dolgozó, felsőfokú végzettséggel rendelkezők jelentkezhetnek, ha a végzettség megszerzését a munkaadó szükségesnek tartja és azt külön indokolja. A jelentkezéshez legalább kétéves szakmai gyakorlat szükséges. A jelentkezést a tagozat címére (6720. Szeged, Dugonics tér 13.) kell küldeni úgy, hogy onnan Budapestre továbbíthassák március 30-ig.

Felvételi vizsgát matematikából, illetve politikai gazdaságtanból vagy történelemből kell tenni, írásban és szóban, előreláthatólag május 22. és július 10. között. Annak a pályázónak, aki felsőoktatási intézményben szerzett oklevéllel rendelkezik, nem kell felvételi vizsgát tennie, csak úgynevezett „felvételi beszélgetés”-re hívja be az egyetem május végén, június elején. A felvételire vonatkozó tájékoztatást egyébként az Oktatási Minisztérium által kiadott „Felsőoktatási Intézmények Tájékoztató 1978” tartalmazza. Bővebb felvilágosításért az érdeklődők közvetlenül a tagozathoz fordulhatnak.

Szabó Magdolna

Mérnök a társadalomban

A civilizáció kiterebélyesedése alapvetően megváltoztatta az életviszonyokat, és bár egyenlőtlenségeket is okozott, mégis a gyorsuló fejlődést szolgálta. Az ipari forradalom civilizációja többszörösére emelte a Föld lakosságát, százmillióknak biztosít megélhetést magasabb fokon, a kultúra terjesztésének bázisává vált. Az ipari civilizáció megteremtésének élén a mérnökök munkája áll.

Nem kétséges, hogy a civilizáció fejlődése számos eltérő problémát vet fel. Elsőként a demográfiai robbanás említhető, amely a higieniai technika tökéletesedése révén következhetett be. A fokozódó veszélyhelyzet elhárítása kettős feladat megoldását követeli. Egyrészt a sokhelyütt elmaradott agrotechnikát kell javítani a nagyobb hozamok elérése érdekében, másrészt meg kell szervezni a készletek világméretű elosztását, a szállítás jobb hatásfokát, hogy a javak kellő időben, és mennyiségben jussanak el az éhinség által sújtott területekre.

Másik generális probléma a nyersanyagok és az energiahordozók iránti igény gyors növekedése, amely az ismert készletek gyors kimerüléséhez vezet. Itt is a technikának kell segítenie újabb lehetőségek feltárásával, új energiaforrások hasznosításával. E javak egyenlőtlen eloszlása növeli a népek közötti életszínvonal-különbséget és fokozza a köztük levő feszültséget.

Az oktatásban óriási feladatok várnak megoldásra. Mindenekelőtt az embert kell a megfelelő intelligencia és szakmai szintre emelni, hogy a civilizáció szülte technikát széles körben kezelni és alkalmazni tudja.

Égető probléma az erőteljes urbanizációval összefüggő infrastruktúra kiépítése és tökéletesítése, amely óriási összegű, de csak lassan megtérülő, mégis nélkülözhetetlen ráfordításokat igényel.

Végülis ide sorolható a kommunikáció forradalma, amely világrészeket hozott emberközelbe. E fejlődés nemcsak a híradástechnikára vonatkozik.

Az utóbbi évtizedekben megváltoztak a feladatok, megváltoztak az eszközök, így hát megváltozott a mérnöki munka jellege is. A mérnöki tevékenység az eddigi technológiai-fejlesztési szintről a magasabb színvonalat képviselő rendszertechnikához érkezett. Ez utóbbi már számításba veszi az átfogó társadalmi és termelési tényezőket, azok egymást befolyásoló hatását, és komplexitásukban, világmodellek kialakítására törekszik.

A hazai mérnöktársadalomra egy sor speciális feladat vár. Ennek okai: kis ország vagyunk, kevés nyersanyaggal, termelési színvonalunk általában elmarad a fejlett ipari országokétól, és e tényezők következtében gazdaságunk nyitott. Elsőrendű feladataink közé tartozik tehát: 1. termelékenységünk színvonalának emelése. Az e téren mutatkozó lemaradásunk a mérnöki munka elégtelenségére utal. 2. Növelni kell termelvényeink minőségét és korszerűségét, a versenyképesség érdekében. 3. Nem az importot csökkenteni, hanem az exportot növelni kell, de ehhez magas fokú technológia is szükséges. 4. Termelésünk fejlesztését komplex ipari infrastruktúrával kell megalapozni. 5. Nyersanyag-szegénységünk miatt a magas biológiai és élvezeti értékkel bíró élelmiszerek előállítását kell előtérbe helyezni, amelyhez adottságaink megvannak, és e termékek exportja mindenkor gazdaságos.

A felsorolt számos feladat elvégzése komplex mérnöki-közgazdasági-pszichológiai ismereteket és gondolkodásmódot igényel egyéni és rendszertechnikai szempontból egyaránt.

A mérnök kötelessége mindennapi munkáján túl az élet minőségjavulásának szolgálata, a szocialista életforma ideáljának mind tökéletesebb megvalósítása, a műszaki-tudományos forradalom szabta körülmények követelményei között.

Bátyai Jenő

A Tiszatáj februári száma

Csoóri Sándor három új versével nyit a folyóirat legújabb száma. Az útra induló, a Carmina burana, A hegyi lány ismét bizonyítja a költő szuverén és vonzó líravilágát, versművészetének gazdagságát. *„Nem kell már lant, se cimbalom / tornázó vágyaknak tora, / csak Ady Endre ostora, / csak Ady Endre ostora!”* — mondja *Farkas Árpád* Ostorzúgásban ének című versében. A másik romániai magyar költő, *Csiki László* művére (a Szilágyi Domokos és Szőcs Kálmán emlékére írott Együtt című költeményre) külön is fölhívjuk a figyelmet. A lap új számában *Tandori Dezső, Kiss Dénes, Szepesi Attila, Sárándi József, Tamás Menyhért* és *Kántor Péter* versei jelentek meg.

Két fiatal prózaíró művében két — merőben ellentétes — elbeszélői módot tanulmányozhatunk. Ha *Esterházy Péter* a Krúdy-hagyományt folytatja, *Pataki Edit* inkább a móriczi úton jár. *Beke György* írását — nem lévén jobb műfaji megnevezés — riportként tünteti föl a szerkesztőség. A riport sajátosságai valójában keverednek a lírai elemekkel tarkított esszével, a történelmi-társadalmi eszmefuttatással. Beke mintegy példát mutat itt arra, hogy milyen egy igazi, szerényebb hírlapi társaitól különböző irodalmi riport. A nemrég elhunyt kiváló kolozsvári filozófusról, Bretter Györgyről *Tamás Gáspár Miklós* „halotti beszédét” olvashatjuk.

A Tiszatáj nem először ad bepillantást a régészek izgalmas, olykor titokzatosnak látszó munkájába. (Legutóbb az 1976 októberi számban volt régészeti összeállítás.) Az Őseink nyomában című tömbben elsőként *László Gyula* írását találjuk. A Csongrádtól nem messze levő Felgyő környékén László professzor és munkatársai egy honfoglalás kori falut ástak ki. A beszámolót *Móser Zoltán* „hangulatfényképei” illusztrálják. *Bálint Csanád* az eperjesi (Csongrád megye) ásatás eredményeiről, egy kora középkori falu feltárásáról ír. *Kovács László* a magyar pénzverés kezdeteiről értekezik Melyik István király verette és mikor? című tanulmányában.

A Kelet-európai Nézőben *Dan Culcer* a mai román esszét mutatja be. (Culcer egyébként — miként *Borsi-Kálmán Béla* írja — a marosvásárhelyi folyóirat, a Vatra egyik szerkesztője.) A bukaresti Huszár Sándor Esős délutánok a Tarka Ökörben című, a Kriterion Kiadónál román nyelven is megjelent elbeszéléskötetéről *Ioan Grigorescu* méltatása olvasható.

Az elmúlt év egyik könyvszenzációja volt minden bizonnyal Németh László önéletírása (Homályból homályba). Az önéletrajzról *Grezsa Ferenc* írása jelent meg a kritika rovatban. A mai magyar líra két jelentős képviselőjének új könyvéről (Lator László: Az egyetlen lehetőség, Kálnoky László: Farsang utóján) *Pór Péter* és *Iszlai Zoltán* ír. *Könczöl Csaba* és *Téglásy Imre* Hernádi Gyula és Oláh János munkáit bírálja. Az Őseink nyomában című összeállításhoz kapcsolódik az a kritika, amit *Fodor István* tollából közöl a lap László Gyula régészeti tanulmányainak tavaly megjelent gyűjteményéről.

Három szegedi képzőművész (T. Nagy Irén, Zoltánfy István és Papp György) kiállítását értékeli *Tandi Lajos* a művészet rovatban. A Tiszatáj februári számában *Műteremlátogatás* címmel új sorozat indul. Az interjúk elsősorban a Dél-Alföld alkotóit kívánják bemutatni. Elsőként *Horváth Dezső* Fodor Józsefnél tett látogatásáról olvashatunk. A lap új számát is *Fodor József* munkái illusztrálják. — A februári Tiszatáj melléklete a folyóirat XXXI. évfolyamának tartalommutatója.

Vadkan volt, nem bécsi ármány

Kortársi híradás Zrínyi Miklós tragikus haláláról

Értékes, XVII. századi dokumentumok kerültek a szigetvári várbaráti kör birtokába: kortársi híradások a költő és hadvezér Zrínyi Miklós 1664-ben történt tragikus haláláról. Amikor a csáktornyai erdőből szétfutott a gyászhír, itthon és szerte Európában sokakban kétely merült fel a vadászszerencsétlenség hitele iránt. Azóta is időként fel-felmerült a gyanú, hogy a nagy államférfi halálát nem felbőszült vadkan okozta, hanem orgyilkosság áldozata lett.

A háromszáz éves dokumentumok egyértelműen állást foglalnak a történelmi tény mellett, miszerint Zrínyivel nem a bécsi ármány végzett, hanem valóban vadkan ölte meg. Az egyik írás szerzője Leonhardo Frizon francia jezsuita, akit a „Napkirály” — XIV. Lajos — bízott meg azzal, hogy gyászbeszédet írjon Zrínyi Miklósról. A francia szerzetes megerősíti a vadászszerencsétlenség hitelességét, és közlését már csak azért is el kell fogadni, mivel a királyi udvarban élt, és a francia uralkodók — köztudottan — kitűnő információkkal rendelkeztek a magyarországi eseményeket illetően. A beszéd 1665 tavaszán, vagyis a tragikus esemény után alig fél évvel hangzott el Párizsban, tehát mint egykorú tudósítást foghatjuk fel Zrínyi haláláról.

A másik forrásmű egy Augsburgban 1700-ban megjelent nagy történeti összefoglaló, amely az előző fél évszázad európai eseményeit tárgyalja, köztük Zrínyi Miklós török elleni hadjáratait és halálának körülményeit. Ez utóbbiról így számol be: „Midőn egyik vadászata alkalmával övéitől elszakadva mélyen behatolt az erdő sűrűjébe, egy vadkan, amely a vadászhálóból szabadult ki és éppen ezért már nagyon fel volt bőszülve, rája rontott és a térdén megsebezte, majd ismételten a földre döntötte úgy, hogy a grófnak nem volt ideje megfékezni. Ezután a dühöngő állat újabb sebet ejtett rajta, mégpedig a fején, és ez halálos volt.”

Iglói Zoltán

Leninváros fejlesztése

Leninváros fejlesztésére az idén 125 millió forintot fordítanak. Az összeg nagy részét *lakásépítésre* szánják. Az egészségügyi és szociális szolgáltatásban a legfontosabb most a kórház beruházási programjának előkészítése. A társadalmi munkát mindenekelőtt a tömegsporttelep, az ifjúsági park, az MHSZ-kiképzőbázis további építésére, fejlesztésére, a város oktatási és kulturális intézményei javára koncentrálják.

Családi események

HÁZASSÁG

I. kerület

Szeged: Kiss László és Szűcs Márta, Ipacs István Sándor és London Katalin, Virág Mihály József és Darabos Margit, Dobák Mihály és Szénási Mária Magdolna, Czirmer Mihály és Novák Mária Magdolna, Lakatos Zoltán Ferenc és Zemán Valéria, Vóna György és Szűcs Mária, Konczos Lajos és Bozsó Ilona, Soós István László és Spiák Erzsébet, Béres János és Berki Zsuzsanna házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

I. kerület

Szeged: Gyetvai Gyulának és Kovács Zsuzsannának Gábor, Berente Sándor Vilmosnak és Paplogó Zsuzsannának Krisztina Zsuzsanna, Vass György Józsefnek és Polyák Editnek Angéla Edit, Szamosközi Ferencnek és Multyán Teréziának Aliz Emese, dr. Ruzsáli Pál Antalnak és Figura Máriának Pál Péter, Zsódos Lászlónak és Illés Idának Krisztina, Gyuris Vencelnek és Gyuris Máriának Tünde, Cserjés Tamás Imrének és Adorján Éva Erzsébetnek Éva Ilona, Kiss Sándornak és Karai Évának Andrea, Miklós Ferencnek és Kovács Ilona Rozáliának Zsolt József, Tóth Lászlónak és Antal Máriának Brigitta, Kiss Andrásnak és Komár Máriának Ágnes, Berta Mátyás Lászlónak és Hizó Ilonának Roland László, Bohák Andrásnak és Szalai Erzsébetnek Dóra, Megyesi Zoltánnak és Schütt Gabriellának Zoltán, Sonkoly Lászlónak és Balla Magdolnának László, Deme Lászlónak és Mécs Zsuzsanna Máriának Zsuzsanna, Ördög Istvánnak és Komár Máriának Piroska, Szigeti Józsefnek és Szvétek Máriának Gábor, Görhöny Kálmánnak és Vörös Erzsébetnek Norbert Gábor, Paulik Istvánnak és Fábián Erzsébetnek Szabolcs István, Popovics Sándornak és Nagy Györgyinek Gábor, Somogyi Attilának és Gombos Rozáliának Anikó Katalin, Szabó Istvánnak és Bóka Máriának Krisztián István, Csiszár Árpádnak és Urbán Zsuzsannának Attila, Kepli Jánosnak és Rutai Ilonának Zoltán András, Hegedűs Józsefnek és Marhás Zsuzsannának Csaba, Tóth Mihálynak és Huszár Julianna Máriának Mihály László, dr. Dóczi Tamás Péternek és dr. Prehoffer Éva Máriának Réka Ágnes, Nagy Lászlónak és Kovács Juliannának László János, Zocskár András Jánosnak és Bartal Zsuzsanna Erzsébetnek Andrea, Varga Imrének és Sánta Magdolnának Zsuzsanna, Kis Zoltánnak és Lőrinc Máriának Zoltán Viktor, Baksa Sándor Imrének és Széll Györgyi Erzsébetnek Daniella, Horváth Péter Istvánnak és Jakab Ilona Gyöngyinek Péter, Vidéki Józsefnek és Acsai Etelkának Renáta, Leichter Ákos Sándornak és Doktor Anikónak Zoltán, Kispéter Ferencnek és Ba Annának Szilvia, Szandtner Lászlónak és Dudás Irénnek László Péter, dr. Pintér Ferenc Jánosnak és dr. Czene Klárának Márk, Kassai Lászlónak és Gyöngyi Zsuzsannának Gábor, Komár István Mihálynak és Dudás Piroskának Márta Piroska, Boldizsár Dezsőnek és Lakatos Máriának Mária, Sramkó Józsefnek és Berzeviczi Margit Erzsébetnek Tibor, Lajkó Ferencnek és Tanács Erzsébetnek Dániel, Lucz Jánosnak és Kis Margitnak Szabolcs, Daróczi József Istvánnak és Kocsis Juliannának Andrea Anikó, Vanyorek Lászlónak és Gancz Évának László Zoltán, dr. Hampel Györgynek és dr. Apró Katalinnak János Zoltán, Tóth Istvánnak és Bíró Máriának Mária Andrea, Tóth Istvánnak és Vidács Annának Mariann, Koródi Istvánnak és Vadlövő Angéla Zsuzsannának István, Szekeres Istvánnak és Teglovics Ilonának Anita, Tóth Ferenc Imrének és Juhász Éva Máriának Beatrix Éva, Fejérvári László Jánosnak és Miklós Ágnes Gabriellának Balázs Zoltán, Horváth Tibornak és Burkovics Józefa Júliának Julianna Petra, Almási Kornél Jánosnak és Fischer Zsuzsannának Kármen Adrienn, Szabó László Györgynek és Juray Sarolta Katalinnak Zsuzsanna Izabella, Gyenes Gábor Boldizsárnak és Tóbiás Ágnesnek Eszter, Fogarasi László Istvánnak és Domonyi Margitnak Anita, Kun Józsefnek és Ginczinger Ibolyának József Zoltán, Petrovics Lászlónak és Lukovics Évának Zoltán László, Lajkó Józsefnek és Nagy Mária Magdolnának Andrea Rita, Szűcs Ferencnek és Makra Piroskának Csaba, Katona Zoltánnak és Csete Klára Zitának Adrienn Zita, Fövényes Csaba Mihálynak és Szabó Erzsébetnek Attila Zsolt, Lajtár Ferencnek és Németh Zsuzsanna Juliannának Angelika, Kisapáti Józsefnek és Pintér Gyöngyinek Balázs, Zsoldos Zoltánnak és Deák Irénnek Éva, Temesvári Sándornak és Faragó Mária Csillának Csilla, Öszterling Gyula Lászlónak és Kovács Erzsébet Arankának Gyula Zoltán, Nagy János Attilának és Rékasi Éva Katalinnak Endre, Daka Józsefnek és Császár Máriának József, Trif Lászlónak és Szörényi Rózsának Zoltán, Magyar László Györgynek és Török Mária Annának Mária Csilla, Kálmán Györgynek és Babos Evának Éva Ildikó, Kalapis Gyulának és Nagy Emmának Zoltán, Széll Mátyásnak és Káity Klárának Krisztina, Kohán Istvánnak és Vigh Erzsébetnek Péter, Szász András Józsefnek és Hurkecz Erzsébetnek Attila, Kaufmann István Lászlónak és Majláth Ágnesnek Ildikó, Paragi Imrének és Mészáros Ágnesnek Szilvia, Mihalecz Pál Jánosnak és Kuklis Klárának Katalin, Dékány Istvánnak és Bakos Zsuzsannának István, Süli Istvánnak és Tisóczki Piroskának Erika nevű gyermekük született.

III. kerület

Szeged: Szélpál Andrásnak és Szabolcsi Juliannának Szabolcs, Abrahám Józsefnek és Mészáros Jolánnak József, Engi Istvánnak és Hódi Jolánnak Ildikó, Ilyés Imrének és Papp Rozáliának Ildikó, Homolya Péternek és Barsi Etelkának Péter Ferenc, Balogh Józsefnek és Hegyi Erzsébetnek József, Csonka Ferencnek és Berta Irénnek Dorottya, Kiss Zoltánnak és Gyuris Ágnes Györgyinek Zoltán István, Szögi Istvánnak és Sándor Mária Teréziának Mónika Terézia, Kecskeméti Jánosnak és Halkó Éva Erzsébetnek Zsuzsanna Nikolett, Andula Andrásnak és Mészáros Irén Olgának Zsuzsanna Beáta nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS

I. kerület

Szeged: Dombi Jánosné Barna Erzsébet, Lichtner Dezső György, Deák Jánosné Kónya Ilona, Széll János, dr. Szabó Dénes, Zádori Antal, Nagy Ferenc, Barna István, Makra János, Tóth István, Fehér Sándor, Halasi László, Kővágó József, Czirok Mihály, Nagy István, Szabó Szilveszterné Molnár Lídia, Székely Tivadar, Szigetvári Ferenc, Bor Ferencné Rajki Mária, Gonda Pálné Zelenák Etelka Mária, dr. Sillye Béla Sándor, Mészáros József, Kapás András, Pigniczki József, Majoros Józsefné Répás Veronika, Fehér Ferenc, Kakuszi Istvánné Badényi Ilona, Bozó Istvánné Csiszár Mária, Csonka Szilveszter meghalt.

III. kerület

Szeged: Módra Mátyásné Ördög Erzsébet, Forgó Istvánné Garas Piroska, Deák Józsefné Szekeres Ilona, Laukó József Bodoni Jánosné Dikomey Amália, Hegedűs Jánosné Nagy Anna, Zubek Györgyné Dancsó Margit, Tóth-Molnár Ferenc, Bárkányi Mihály, Török Imréné Kis Piroska, Ábrahám József meghalt.